

Linschotenpenning 2013 voor Marijke Barend–van Haeften

Het schrijven van reisverslagen gebeurde eeuwenlang vrijwel uitsluitend door mannen. Vrouwen reisden veel minder en namen relatief minder deel aan de schriftelijke cultuur. Nog geen tien procent van de ruim duizend bibliografisch beschreven egodocumenten uit de zestiende, zeventiende en achttiende eeuw in Nederland werd geschreven door een vrouw. Het percentage vrouwen onder de auteurs van reisbeschrijvingen die door de Linschoten-Vereeniging zijn uitgegeven, is zelfs nóg kleiner. In 109 van de 111 verschenen Werken spelen vrouwen hooguit een bijrol. De eerste door vrouwen geschreven egodocumenten in de reeks waren de journalen van de gezusters Lammens en Swellengrebel, die in 1996 verschenen als deel XCV van de Werken. De ervaringen van Maria ter Meetelen, die van 1731-1743 in slavernij in Marokko verbleef, zijn opgenomen in deel CIV, *Christenslaven*, dat in 2006 werd uitgegeven.

Deze delen hebben, behalve het feit dat het door vrouwen geschreven egodocumenten betreft, nog iets gemeen. In beide gevallen was dr. Marijke Barend–van Haeften (1947) nauw betrokken bij de uitgave. Zij bezorgde de publicatie van de dagboeken en begeleidde als lid van de Commissie van Toezicht het tot stand komen van deel CIV.

De belangstelling van Marijke Barend–van Haeften voor reisgeschriften is al terug te vinden in haar in 1992 verschenen proefschrift *Oost-Indië gespiegeld: Nicolaas de Graaff, een schrijvend chirurgijn in dienst van de VOC*.

Dat haar interesse in historische reisverhalen niet alleen puur wetenschappelijk was, bleek uit de (onder-)titel van een door haar geschreven artikel uit 1997: *‘Literatuur voor de lijst en lezen voor de lol. Of: waarom ik van sommige historische teksten houd’*.

Marijke Barend-van Haeften was van 1992 tot april 2006 als universitair docent verbonden aan de Universiteit van Amsterdam, leerstoelgroep Historische Nederlandse Letterkunde, met als specialisme koloniale literatuur ten tijde van de VOC en WIC. Na haar vervroegde pensionering bleef ze daar als gastonderzoeker werkzaam tot 1 april 2013. In deze laatste periode werkte ze aan onderzoeksprojecten, waaronder de teksteditie van de gedichten bij de *Oost-Indische Voyagie van Wouter Schouten* (verschenen in 2013). Daarnaast bleven egodocumenten, vrouwen, verre reizen en aspecten van het genderonderzoek haar grote belangstelling houden.

Marijke Barend-van Haeften publiceerde artikelen in talrijke tijdschriften en naslagwerken.

-/-

-/-

Met de toekenning van de Linschotenpenning voor haar hele oeuvre wil het bestuur van de Linschoten-Vereeniging zijn erkenning uitspreken voor de manier waarop Marijke Barend-van Haeften er niet alleen in is geslaagd om een bijdrage te leveren aan de groeiende belangstelling voor het historische reisverhaal maar ook heeft bereikt dat een vrijwel vergeten groep van vrouwelijke reizigers aan de vergetelheid is onttrokken.

8 juni 2013

De jury van de Linschotenpenning 2013

Hans Bonke
Ron Brand
Ruud Paesie